

Hội thảo: “Chính trị xanh: Từ lý luận đến thực tiễn”

Lời tòa soạn: Mới đây, Viện Kinh tế và Chính trị thế giới đã tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: “Chính trị xanh: Từ lý luận đến thực tiễn”. Nội dung Hội thảo tập trung vào khía cạnh lý thuyết nhằm mang lại cái nhìn đa chiều, và phương pháp luận vốn đang còn rất thiếu ở nước ta trong nghiên cứu quan hệ quốc tế hiện đại cho việc nghiên cứu quan hệ quốc tế. Tòa soạn trân trọng giới thiệu với độc giả nội dung chính của hội thảo.

Hội thảo diễn ra với sự chủ trì của TS. Phí Vĩnh Tường, Quyền Viện trưởng Viện Kinh tế và Chính trị thế giới (IWEP). Tham dự buổi tọa đàm có TS. Hoàng Thế Anh, Phó Viện trưởng Viện Kinh tế và Chính trị thế giới, PGS. TSKH. Võ Đại Lược, Tổng Giám đốc Trung tâm nghiên cứu châu Á - Thái Bình Dương, nguyên Viện trưởng Viện Kinh tế và Chính trị thế giới, PGS. TS. Nguyễn Thường Lạng, Trường Đại học Kinh tế Quốc dân, TS. Nguyễn Đình Luân, Học viện Ngoại giao, các nhà nghiên cứu Viện Kinh tế và Chính trị thế giới và một số chuyên gia, nhà khoa học trong lĩnh vực môi trường học và quan hệ quốc tế.

Phát biểu khai mạc Hội thảo, TS. Phí Vĩnh Tường nêu tầm quan trọng của môi trường và sự cần thiết nghiên cứu môi trường trong quan hệ quốc tế hiện nay. Ngày nay, môi trường đang trở thành một vấn đề an ninh nóng bỏng trên phạm vi toàn cầu bởi tầm mức ảnh hưởng rộng lớn của nó đối với sự tồn vong của nhân loại. Để giải quyết, đòi hỏi một sự hợp tác trên bình diện quốc tế. Không chỉ trong chính sách và hành động, vấn đề an ninh môi trường cũng trở thành đối tượng nghiên cứu của chuyên ngành quan hệ quốc tế.

TS. Nghiêm Tuấn Hùng (IWEP) trình bày báo cáo khái quát sự cần thiết trong lý luận và thực tiễn của nghiên cứu thuyết chính trị xanh từ góc độ quan hệ giữa môi trường với quan hệ quốc tế (QHQT). Báo cáo nhận định, trong hơn nửa thập kỷ gần đây thuyết Chính trị xanh nổi lên như là một lực lượng quan trọng trong đời sống chính trị của nhiều quốc gia, nhất là tại các quốc gia phát triển, do môi trường trở thành vấn đề sống còn của nhân loại.

Lý giải cho cách tiếp cận nghiên cứu từ góc độ quan hệ giữa môi trường với chính trị quốc tế, báo cáo chỉ ra vai trò nhà nước trong vấn đề môi trường thúc đẩy những hành động quốc tế hiệu quả. Nhà nước là chủ thể duy nhất để thực thi pháp luật về môi trường và định hình chính sách đối ngoại nhằm thực thi những thỏa thuận về môi trường.

Bên cạnh nhà nước, các tổ chức quốc tế đang dần nắm lấy một phần quyền điều phối vấn đề môi trường. Vai trò của các tổ chức quốc tế này sẽ tăng dần theo thời gian để đối phó với các vấn đề về môi trường, bao gồm cả việc đề ra luật pháp quốc tế trong lĩnh vực môi trường. Trong đời sống chính trị, biểu hiện rõ nét nhất của chính trị xanh trong quan hệ quốc tế là các đảng xanh hình thành (chủ yếu ở châu Âu) dựa trên bốn trụ cột chính: Trách nhiệm với môi trường sinh thái, công bằng xã hội, phi bạo lực và dân chủ từ gốc và có ảnh hưởng trong và ngoài biên giới quốc gia. Điều đó đã khiến chủ quyền quốc gia trong lĩnh vực này giảm bớt.

Môi trường là một nguồn của xung đột trong QHQT bởi tranh giành các lợi ích từ môi trường: (Xuất phát từ đất đai, nước, tài nguyên thiên nhiên bởi tình trạng khan hiếm các nguồn tài nguyên, các nguồn tài nguyên phân bố không đồng đều dẫn tới tranh chấp gay gắt ở nhiều nơi.

Trong quan hệ quốc tế, môi trường làm tăng sự phụ thuộc lẫn nhau giữa các quốc gia, từ đó cần phải tương tác với nhau để cùng đối phó bởi nhiều nguyên nhân môi trường xuất phát từ bên ngoài.

Luận thuyết Chính trị xanh nhằm tạo ra một xã hội bền vững về mặt sinh thái, thúc đẩy và

